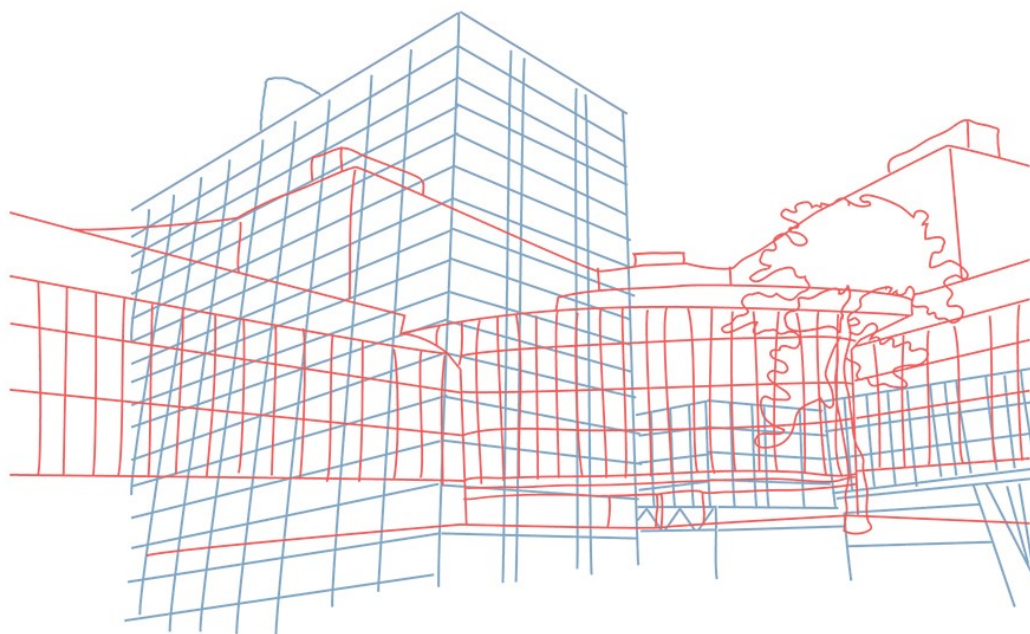

Uddannelsesprogram

Hoveduddannelsesstilling i

Oftalmologi

Fase I Afdeling for Øjensygdomme, Rigshospitalet

Fase II Øjenlægepraksis i Videreuddannelsesregion Øst

Fase IIIAB Afdeling for Øjensygdomme, Rigshospitalet

Fase IIICD Øjenafdelingen, Sjællands Universitetshospital, Næstved

Indledning

Formålet med uddannelsesprogrammet er at beskrive, hvordan og hvornår målene, som er beskrevet i målbeskrivelsen for oftalmologi, opnås i det daglige arbejde på Afdeling for Øjensygdomme, Rigshospitalet, i en øjenlægepraksis og på Øjenafdelingen, Sjællands Universitetshospital, Næstved. Desuden beskriver uddannelsesprogrammet, hvordan kompetencevurderingen af opnåede mål vil foregå i det daglige arbejde.

Programmet er opdelt svarende til de 3 ovenstående afdelinger/praksis, som indgår i uddannelsesforløbet, og følger tidsmæssigt opbygningen af uddannelsen. Det er beskrevet, hvilke kompetencer, der forventes opnået på de enkelte ansættelsessteder, ligesom det er skitseret, i hvilken rækkefølge de enkelte mål mest hensigtsmæssigt opnås.

Uddannelsesprogrammet beskriver således idealforløbet for netop denne uddannelsesstilling.

Samtidig udgør uddannelsesprogrammet en slags kontrakt mellem uddannelseslægen og de afdelinger, der indgår i uddannelsesforløbet, idet såvel uddannelseslægen som afdelingen kan stille krav til hinanden, svarende til uddannelsesprogrammet.

Uddannelsens varighed og indhold er beskrevet på Dansk Oftalmologisk Hjemmeside (www.dansk-oftalmologisk-selskab.dk) samt i målbeskrivelsen for oftalmologi på Sundhedsstyrelsens hjemmeside (https://www.sst.dk/-/media/Viden/Uddannelse/Uddannelse-af-speciallaeger/Maalbeskrivelser/Oftalmologi/M_lbeskrivelse-oftalmologi-januar-2019.ashx)

Denne målbeskrivelse angiver, hvilke læringsmæssige krav hoveduddannelsesstillinger i Videreuddannelsesregion Øst skal opfylde.

I Videreuddannelsesregion Øst, som omfatter Region Hovedstaden og Region Sjælland, er der øjenafdelinger på Rigshospitalet med funktioner på matrikler på Valdemar Hansensvej, Blegdamsvej, Hillerød og Bornholm og på Sjællands Universitetshospital med funktioner på matrikler i Roskilde og Næstved

Hoveduddannelsesstillinger i oftalmologi er fordelt mellem øjenafdelingerne i de to regioner og der opslås 9 hoveduddannelsesforløb om året i Videreuddannelsesregion Øst.

Alle hoveduddannelsesforløb er af 4 års varighed og sammensat af forløb mellem øjenafdelingerne på Rigshospitalet (2 1/2 år), Roskilde eller Næstved (1 år) og en øjenlægepraksis (1/2 år).

Uddannelsesforløbets opbygning

Fase I	Fase II	Fase IIIAB	Fase IIICD
Afdeling for Øjensygdomme, Rigshospitalet	En øjenlægepraksis i Videreuddannelses-region Øst	Afdeling for Øjensygdomme, Rigshospitalet	Øjenafdelingen, Næstved Sygehus.
18 mdr.	6 mdr.	12 mdr.	12 mdr.

Tidsplan for opnåelse af kompetencer

Fase I 18 mdr Rigshospitalet

Forvagtsfunktion

I alle rul men lidt oftere i
blåt og gult rul

Mindstekrav: 10 8-18 vagter og 10 forvagter

Grønt rul (6 mdr)

Glaukom
Cornea
Externa
Katarakt

Gult rul (6 mdr)

Neurooftalmologi
Kirurgisk retina
Børneoftalmologi
Strabismus

Blåt rul (6 mdr)

Medicinsk retina
Hillerød
Steno

Kompetencekort

Kompetencekort: Akvisit tillukning af tårekanalen
Kompetencekort: Kataraktforundersøgelse
Kompetencekort: Keratitis
Kompetencekort: Retinal fotokoagulation
Kompetencekort: YAG-laserbehandling af efterstær

Kompetencer

Kompetence 11: Kunne udføre avancerede oftalmologiske undersøgelser
Kompetence 18: Kunne varetage lidelser i øjets linse og linseapparat
Kompetence 23: Kunne varetage manifest og latent skelen
Kompetence 26: Kunne redegøre for synsfysiologi, farmakologi og anatomi
Kompetence 30: Kunne indgå i tværfaglige team med respekt for de øvrige teammedlemmers meninger og rolle i samarbejdet og samtidig bidrage med egen faglig ekspertise
Kompetence 31: Kunne opretholde og udvikle faglig kompetence
Kompetence 32: Kunne håndtere konfliktfyldte forhold overfor patient, pårørende og personale
Kompetence 36: Kunne udnytte og prioritere afdelingens og egne ressourcer inden for afgrænsede
Kompetence 37: Kunne bidrage til ledelsen af et team

Kompetence 38: Kunne etablere kontakt og kommunikere med patienter, kolleger, andet sundheds-personale og øvrige samarbejdspartnere på niveau tilpasset situationen

Kompetence 40: Kunne redegøre for principperne ved informeret samtykke og indhente denne.

Fase II Praksis

Kompetencekort

Kompetencekort: Subjektiv refraktionering

Kompetence

Kompetence 29: Kunne varetage de almindeligste funktioner i det lægelige arbejde i en øjenlægeklinik

Fase III 3. år RH – 4. år Næstved

RH

Bagvagtsfunktion

Fortrinsvis i Fase IIID

Mindstekrav: 10 bagvagter

RH-Blegdamsvej/tumor/KCØ/ROP

Fase IIIA 3 dage om ugen i 6 mdr

Glaukom

Fase IIIA 2 dage om ugen i 6 mdr

Strabismus

Fase IIIB 1 dag om ugen i 3 mdr

Cornea

Fase IIIB 4 dage om ugen i 3 mdr

Børneoftalmologi

Fase IIIB 3 dage om ugen i 3 mdr

Neuro

Fase IIIB 2 dag om ugen i 3 mdr

Kompetencekort

Kompetencekort: YAG-laserbehandling og diagnostik af primær vinkellukning

Kompetencer

Kompetence 12: Kunne varetage forskellige typer af glaukom

Kompetence 16: Kunne varetage kongenitte og akvisitte lidelser i øjets forreste afsnit

Kompetence 24: Kunne varetage neurooftalmologiske lidelser

Kompetence 28: Kunne iværksætte tiltag for at hjælpe blinde og svagt seende børn og voksne

Næstved

Vagtfunktion

Eksterna

Katarakt/forreste afsnit

Medicinsk retina/uveit

Børneoftalmologi

Kirurgisk retina

Interesseophold

Kompetencekort

Kompetencekort: Børn og skelen

Kompetencekort: Chalazion

Kompetencekort: Graves' orbitopati

Kompetencekort: Kirurgisk aktivitet

Kompetencekort: Øjenlågstumor, herunder biopsitagning

Kompetencer

Kompetence 13: Kunne diagnosticere og behandle kongenitte misdannelser og akvisitte forandringer i øjenomgivelserne, herunder tumorer

Kompetence 14: Kunne varetage lidelser i orbita

Kompetence 15: Kunne varetage lidelser i tårevejene

Kompetence 17: Kunne varetage lidelser i sclera

Kompetence 19: Kunne varetage uveale lidelser

Kompetence 20: Kunne varetage lidelser i retina og corpus vitreum

Kompetence 21: Kunne varetage traumer i relationer til øjet og øjenomgivelserne

Kompetence 22: Kunne varetage refraktionsanomalier

Kompetence 25: Kunne varetage øjenlidelser hos børn

Kompetence 27: Kunne identificere øjenmanifestationer ved genetiske lidelser

Kompetence 33: Kunne anvende reglerne for erhvervsbetingede synskrav

Kompetence 34: Kende til regler for anmeldelsespligten til nationale registre

Kompetence 35: Kunne anvende og redegøre for bestemmelserne vedrørende patientklager, patientforsikring, livstestamente og organdonation

Kompetence 39: Kunne håndtere krisereaktioner hos patienter og pårørende i forbindelse med synsskade eller maligne lidelser.

Kompetence 41: Kunne vurdere videnskabelig litteratur, lærebøger og foredrag kritisk og uddrage essensen heraf.

Kompetence 42: Kunne formidle et videnskabeligt budskab samt undervise studenter, kolleger og andet personale.

Kompetence 43: Kunne udarbejde en projektbeskrivelse/protokol og stå for afvikling af projektet.

Præsentation af uddannelsens ansættelsessteder, herunder organisering af faglige funktioner og læringsrammerne

Nedenfor findes en beskrivelse af de ansættelsessteder lægen ansættes på i denne del af speciallægeuddannelsen. Speciallægepraksis er ikke beskrevet, da dette kan ændre sig alt efter logistik, orlov osv

Afdeling for Øjensygdomme, Rigshospitalet

Ansættelsesstedet generelt

Afdeling for Øjensygdomme er beliggende i Region Hovedstaden og varetager sammen med de praktiserende øjenlæger udredningen og behandlingen af regionens øjenpatienter. Patienterne henvises fra praktiserende øjenlæger, praktiserende læger, skadestuer, andre hospitalsafdelinger og private øjenklinikker. På Afdeling på Øjensygdomme, Rigshospitalet varetages alle kerneopgaver, hovedfunktioner og regionsfunktioner samt de fleste højt specialiserede funktioner

Kerneopgaver

Opgaverne omfatter akut og elektiv diagnostik, behandling og pleje af patienter med benigne og maligne sygdomme. Behandlingen kan være både kirurgisk og medicinsk.

Kerneopgaverne dækker:

- Optiske brydningsfejl (refraktionsanomalier)
- Sygdomme i hornhinde (cornea) og bindehinde (konjunktiva)
- Grå stær (katarakt) og andre sygdomme i linsen
- Grøn stær (glaukom)
- Sygdomme i nethinde (retina) og glaslegeme (corpus vitreum)
- Sygdomme i regnbuehinde (iris), senehinde (sklera), strålelegeme (corpus ciliare) og århinde (Choroidea)
- Skelen (strabismus)
- Sygdomme i øjenlåg, tåreveje og øjenhule (orbita)
- Ondartede lidelser i øje, øjenhule og øjenomgivelser (onkologi)
- Traumatologi og akutfunktioner
- Børneoftalmologi

- Neurooftalmologi
- Synshandicap

Funktioner jf. specialeplanen

Øjenafdelingen dækker alle hoved- og regionsfunktioner i specialeplanen, samt de fleste højt specialiserede funktioner

De er som følgende:

Regionsfunktioner

- Grøn stær
Kirurgisk behandling af grøn stær fraset kompliceret sekundær grøn stær
- Sygdomme i nethinde og glaslegeme
Invasiv behandling af sygdomme i glaslegeme og nethinde (fraset de behandlinger som er højt specialiserede)
Anti-VEGF-behandling af våd aldersrelateret makuladegeneration (våd AMD), diabetisk makulaødem, retinal venetrombose (RVO) mv.
- Sygdomme i regnbuehinde, strålelegeme og årehinde
Årehindebetændelse, diagnostisk og behandling
- Skelen
Kirurgisk behandling af højdeskelen, som ikke kræver højt specialiseret behandling
- Sygdomme i det ydre øje, tåreveje og øjenhule
Tårevejskirurgi
- Traumatologi
Kirurgisk behandling af åbne øjenskader i øjets forreste afsnit
- Børneoftalmolog
Børne- og handicapoftalmologi, hvor der er behov for diagnostisk afklaring ved hjælp af specielt apparatur eller særlig faglig kompetence, og som ikke er højt specialiseret
- Neurooftalmologi

Specialdiagnostik og initiering af behandling, inkl. udredning af optikusatrofi.
Varetages i tæt samarbejde med neurologisk afdeling

Højt specialiserede funktioner

- Optiske brydningsfejl
Invasiv behandling for uregelmæssig bygningsfejl
- Sygdomme i hornhinde og bindehinde
Hornhindetransplantation, herunder diagnostisk og behandling af komplicerede hornhindesygdomme
- Grøn stær
Kirurgisk behandling af patienter med kompliceret sekundær grøn stær
- Sygdomme i nethinde og glaslegeme
Kirurgisk behandling af diabetisk traktionsamotio (nethindeløsning)
- Skelen
Kirurgisk behandling af kompliceret højdeskelen, herunder transpositionskrævende paralytisk skelen, skelesyndromer med en restriktiv komponent og skelekirurgiske indgreb på obliquus superior senen samt skelekomplikationer, herunder dobbeltsyn, til tidlige skelekirurgi
- Sygdomme i det ydre øje, tåreveje og øjenhule
Trykflastning i øjenhulen hos patienter med Graves' orbitopati (thyreoidea associeret orbitopati (TAO))
- Ondartede lidelser
Diagnostik og kirurgisk behandling af tumorer i øjenhule (herunder øjeæblet), tårekirtel og tåreveje
- Traumatologi
Kirurgisk behandling af skader på øjeæblet med gennemgående læsion bag hornhinden (sklera) og skader med fremmedlegemer i øjets bageste afsnit
- Børneoftalmologi
Behandling af nethindesygdomme hos for tidligt fødte børn, enten kirurgisk eller med laser eller kryo
Kirurgi for medfødt grå stær hos børn under 6 år, nethinde- og glaslegemekirurgi hos børn under 16 år, kirurgi for medfødt grøn stær samt kirurgi på patienter med sjældne sygdomme.
Medicinsk børne- og handicapoftalmologi. Børneoftalmologisk assistance til oftalmologiske højt specialiserede kirurgiske funktioner (cataract, glaucom, retinoblastom) og

behandling af børne-neuro-tumorer indenfor tilgrænsende specialer samt oftalmologisk assistance til diagnostik af sjældne sygdomme og syndromer, inkl. juve-nil uveit hos børn hvor behandling sker med immunsupprimerende og/eller biologiske lægemidler. Varetages i tæt samarbejde med pædiatri og Center for sjældne sygdomme

På øjenafdelingen fungerer overlægerne og afdelingslægerne i betydelig grad på subspecialiseringsniveau.

Afdelingen deltager i alle faser af speciallægeuddannelsen, bortset fra tiden i speciallægepraksis. Afdelingen deltager også i den prægraduate undervisning af medicinstuderende på Københavns Universitet

Lægelige opgaver i hoveduddannelsesstilling

Ansættelse i en hoveduddannelsesstilling indebærer, at man som den primære opgave skal dygtiggøre sig i et bredt udsnit af oftalmologiske færdigheder, som de er defineret i målbeskrivelsen. Hvis lægen ikke har haft introduktionsstilling på Afdeling for Øjensygdomme, Rigshospitalet, vil der være en introduktion til afdelingen og de forskellige systemer i løbet af de første to uger i ansættelsen (programmet vil blive sendt inden ansættelses-start). Hoveduddannelseslægen vil i løbet af ansættelsen arbejde i afdelingens forskellige teams. Man skal kort inde i ansættelsen begynde i vagten, og hvis man ikke har arbejdet på afdelingen før, får man en grundig indføring i vagtarbejdet.

Med øget kompetenceniveau ser man flere og flere patienter i ambulatorierne. I uddannelsesstillingen vil der være et særligt behov for oplæring og supervision. Dette er der i arbejdstilrettelæggelsen taget hensyn til, og alle læger med et højere kompetenceniveau vil fungere som vejledere i den daglige klinik. Der er altid mindst en speciallæge, der er supervisor i det pågældende team.

Stuegangsfunktionen

Uddannelseslægen går af og til stuegang på de få indlagte patienter, der hovedsagelig er blevet indlagt akut med komplicerede tilstande som f.eks. keratitis, postseptal cellulitis eller panoftalmi. Her forventes den yngre læge at holde en lav tærskel for at søge hjælp hos en mere erfaren kollega med henblik på behandlingsplan mv. Stuegangsfunktionen indebærer derudover journaloptagelse på patienter, der skal i fuld anæstesi samt førstedagskontroller.

Operationsgangen.

Som hovedregel kommer hoveduddannelseslæger på operationsgangen i beskedent omfang i overensstemmelse med målbeskrivelsen. Oplæring og kompetencevurdering på operationsgangen sker ved, at uddannelseslægen opererer sammen med en mere erfaren kollega. I starten udføres indgrebet af den erfarne kollega med forklaring til uddannelseslægen. Ud-

dannelseslægen overtager dele af eller hele operationen efter behørig oplæring og kompetencevurdering, når uddannelseslægen er klar dertil. Herefter forventes uddannelseslægen at kunne gennemføre indgrebet selvstændigt.

Udefunktion (funktion på andre afdelinger / hospitaler)

Rigshospitalet har udefunktioner på Blegdamsvej, Hillerød, Steno Diabetes Center (SDC) og på Bornholm. I løbet af uddannelsesforløbet kan man have funktioner på en eller flere af disse matrikler

Vagten

Afdeling for Øjensygdomme, Rigshospitalet har en betydelig vagtfunktion og ser mellem 30 til 50 patienter i døgnet. Vagtfunktionen er på Ø34, hvor ambulatoriet for kirurgisk retina og sengeafdelingen forefindes.

Der er en vagtsygeplejerske, der hjælper til med vagtpatienterne fra kl. 7.30 – 15.30, og en FADL-vagt/sygeplejerske fra sengeafsnittet, som hjælper om eftermiddagen og aftenen. Desuden er der vagtsekretærer i hverdagene mellem kl. 7.30-16 og lørdage fra kl. 8-14.

Forvagten har 24 timers funktion fra kl. 8:00 til 8:00 alle dage med vagt fra hjemmet, når der er roligt i vagten (normeret til 19 ¾ timer). Det er introlæger og fase I Hoveduddannelseslæger, der har denne vagt.

8-18 vagten har vagtfunktion fra kl. 12 – 18 og udfører temporalisbiopsier tirsdage og fre-dage, hvis disse er booket. De øvrige dage dækker 8-18 vagten ved sygdom i de enkelte teams eller ser med på operationener. Det er typisk introlæger og fase I Hoveduddannelseslæger, der har denne vagt.

8 – 15.30 vagten har vagttelefonen og visiterer opkald og tilsynspatienter. Det er typisk fase I Hoveduddannelseslæger der har denne vagt.

Bagvagten har 24 timers funktion fra kl. 8:00 til 8:00 alle dage med vagt fra hjemmet, når der er roligt i vagten (normeret til 16 timer). I hverdagene har Fase III Hoveduddannelseslæger denne vagt, mens det er afdelingslæger, der har den i weekenden.

Der er dagligt tilknyttet to overlægebagvagter til vagten – en kirurgisk og en medicinsk. Den kirurgiske bagvagt er nethindekirurg, mens den medicinske er fra specialerne cornea, katarakt, glaukom, externa, neurooftalmologi og medicinsk retina. Den medicinske bagvagt tager også opkald fra Grønland frem til kl. 24. Efter kl. 24 går opkaldet til forvagten.

Vagthavende operationssygeplejerske kan tilkaldes af de vagthavende læger 8.00-22.00 alle dage. De er fysisk til stede i dagtiden på hverdage og fra kl. 8:00 – 13:00 i weekenden.

Morgenkonference

Foregår på Afdeling for Øjensygdomme, Rigshospitalet - Glostrup på hverdage klokken 08:00 – 08:10 i Auditorium A, hvor alle læger på arbejde skal deltage. Man kan tilgå morgenkonferencen via Microsoft Teams, så læger på Blegdamsvej, Hillerød og Steno kan deltage online. Ved sygdom afklares det, hvordan arbejdet skal fordeles. Der er vagtrapport ved afgangsbagvagt, og vigtige uafklarede patienter og indlagte patienter drøftes. Der informeres om vigtige nyheder, og til sidst er der 5 minutter oplæg ved den læge, der står angivet på vagtskemaet.

Undervisning

Første, fjerde og femte tirsdag i måneden kl. 14:30 – 15:30 er der undervisning for yngre læger, hvor speciallæger fra forskellige teams underviser via et årshjul. Anden tirsdag er der møde mellem yngre læger og tillidsrepræsentanterne og den tredje tirsdag er der møde mellem yngre læger og uddannelsesorganisationen.

Første torsdag i måneden er der fællesmøde kl 8:10 – 9:00 i Auditorium C, hvor morgenkonferencen også holdes den dag. Anden torsdag er der teammøde og undervisning i vagten for uddannelsessøgende læger, tredje og femte torsdag er der undervisning i Aud A for alle læger på afdelingen, og fjerde torsdag er der super grand rounds for hele Rigshospitalet på Teams link.

Der er grand rounds sidste fredag i måneden kl 14:00 – 15:00, hvor vanskelige patienter gennemgås og diskuteres af forskellige teams

Afdelingens undervisning planlægges af uddannelseskoordinerende yngre læge (UKYL) og uddannelsesorganisationen.

1. maj holdes der temadag for alle læger med emner såsom uddannelse, arbejdsglæde og motivation

Kurser og kongresser

Der er obligatoriske kurser planlagt i Hoveduddannelsesstillingen.

Hvis man som uddannelseslæge repræsenterer afdelingen i form af fremlæggelse af poster eller indlæg på kongres, kan man søge om fri til dette.

Forskning

Afdelingen har et meget aktivt forskningsmiljø.

Der er seks professorer og fire forskningslektorer, der sammen med afdelingens forskningsaktive speciallæger og kliniske lektorer koordinerer afdelingens forskningsprojekter og er vejledere for ph.d.-studerende samt forsknings-interesserede og – aktive medicinstuderende samt uddannelseslæger.

Man får fem dages fri i forbindelse med sit PhD-forsvar (inkl. forsvarsdagen)

European Board of Ophthalmology

Sidste år i HU-stillingen kan man gå til den europæiske speciallægeeksamen og afdelingen støtter op om dette og giver fem dages fri i forbindelse med dette (inkl. eksamensdagen)

Kompetencer, lærings- og kompetencevurderingsmetoder samt kurser og forskning

De lærings- og kompetencevurderingsmetoder, der anvendes under ansættelse i øjenspeciallet på Afdeling for Øjensygdomme, Rigshospitalet kan ses i målbeskrivelsen

https://www.sst.dk/-/media/Viden/Uddannelse/Uddannelse-af-speciallaeger/Maalbeskrivelser/Oftalmologi/M_lbeskrivelse-oftalmologi-januar-2019.ashx

Uddannelsesvejledning

Under ansættelsen gives der uddannelsesvejledning som anført i målbeskrivelsen. Der tilbydes karrierevejledning samt hjælp til valg af subspecialer efter behov.

Organisering af den lægelige videreuddannelse på Afdeling for Øjensygdomme, Rigshospitalet

Der er fire uddannelsesansvarlige overlæger (UAO), en uddannelsesbrobygger mellem Blegdamsvej og Valdemar Hansensvej og én uddannelseskoordinerende yngre læge (UKYL) i afdelingen.

Yngre Læger har tre tillidsrepræsentanter (TR) fra Afdeling for Øjensygdomme – normalt en afdelingslæge og to uddannelsessøgende læger. Ny TR vælges når en afdeling.

Hver uddannelseslæge har en hovedvejleder, der er afdelingslæge. Alle hovedvejlederne i afdelingen har været på et relevant vejlederkursus.

Rammer for uddannelsesvejledning

I forbindelse med introduktionen i afdelingen er der en orientering om uddannelsen ved en uddannelsesansvarlig overlæge.

De uddannelsesmæssige forhold aftales efterfølgende med hovedvejleder. Der er lavet et uddannelsesprogram til hver læge der tilsendes inden ansættelsesstart.

Yderligere information for de uddannelsessøgende læger findes i de relevante uddannelsesprogrammer, som udleveres i forbindelse med tiltrædelse. Disse kan også findes i mappen på fællesdrevet L:\LovbeskyttetMapper\Afdelingen for øjensygdomme\Uddannelsesprogrammer

Hovedvejleder

Ved ansættelsens start får den uddannelsessøgende tildelt en hovedvejleder. Hovedvejlederen udpeges af uddannelsesorganisationen og første vejledersamtale er skemalagt i løbet af de første uger. Der forventes vejledersamtale ca. hver 4. måned – hyppigere, hvis der er behov for dette.

Under hele ansættelsen er hovedvejlederen mentor for den uddannelsessøgende. Der forventes et fagligt tæt forhold mellem uddannelsessøgende og hovedvejleder i det daglige arbejde.

Tre gange årligt er der fælles vejledermøde for alle hovedvejledere mhp. optimering af relevante indsatser i forhold til de uddannelsessøgende og med henblik på at give feedback til de uddannelsessøgende læger. Efter mødet vil hovedvejlederen videregive feedback til den uddannelsessøgende læge.

De uddannelsessøgende læger mødes også med henblik på at give uddannelsesorganisationen, teams og hovedvejledere invers feedback.

Udarbejdelse af uddannelsesplan

Udarbejdelsen af den individuelle uddannelsesplan tager udgangspunkt i målbeskrivelsen og det individuelle uddannelsesprogram.

Ved samtaler med hovedvejleder kan den individuelle uddannelsesplan justeres, således at erhvervelse af nye kompetencer sikres. Ved behov involveres bookingsekretær/sygeplejerske, skemaplanlægger og UAO samt øvrige speciallæger ved særligt behov for erhvervelse af kompetencer.

Referater af uddannelsessamtalerne sendes til uddannelsessygeplejersken, der videresender denne til de uddannelsesansvarlige overlæger.

Skemalægning

Arbejdsplaner udarbejdes 2-3 måneder frem af uddannelsessygeplejersken i stabsfunktionen – i samarbejde med en afdelingslæge, der lægger vagterne, samt de team-ansvarlige overlæger.

Arbejdet tilrettelægges for de uddannelsessøgende under hensyntagen til kompetencegrad og behov for kompetenceopnåelse i henhold til opfyldelse af målbeskrivelsens krav.

Den uddannelsessøgende og hovedvejleder kan i samarbejde med ovenstående planlæggere tilrettelægge et mere differentieret forløb i arbejdsplanen i så fald der i uddannelsesforløbet er et særligt behov mhp. kompetenceopnåelse.

Observation, supervision og klinisk vejledning i det daglige arbejde

I den daglige klinik med forskellige arbejdsopgaver fungerer alle læger på afdelingen på højere uddannelseniveau end den uddannelsessøgende læge som vejledere

Alle læger deltager i daglig klinisk vejledning og supervision. En stor del af instruktion, supervision og daglig klinisk vejledning sker ved, at en mere erfaren læge ser med på uddannelseslægens patienter. Det udspiller sig i det daglige ved, at ambulatoriearbejdet superviseres af den speciallæge, der er skemasat til dette.

Det tilstræbes, at der afsættes tid i de daglige programmer til, at uddannelseslægen kan opsøge supervision i forbindelse med udredning og behandling af patienten. I dagligdagen vil speciallægerne, når det er muligt, foretage formaliseret observation af og give feedback til de yngre læger.

Der er i hoveduddannelsesstillingen fastsat enkelte dage, hvor uddannelseslægen følger en mere erfaren kollega. Dette kan være mhp. oplæring i et specifikt ambulatorium eller i vagt-funktionen. Det kan også være under oplæring af specifikke indgreb eller med henblik på at tilegne sig viden om operative indgreb.

Ved konferencerne og under vagtarbejde gives der ligeledes feedback og problemstillinger drøftes.

Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Kompetencemålene, der skal vurderes og godkendes, er anført i målbeskrivelsen, hvor der angives forslag til læringsmetoder for hver enkelt kompetencevurdering. Indeholder desuden en generel beskrivelse af lærings- og kompetencevurderingsstrategier.

Initiativ til kompetencevurdering

Initiativ til kompetencevurdering udgår fra uddannelseslægen og fra vejledermøderne med hovedvejleder.

Hvem godkender kompetenceerhvervelser

Erhvervede kompetencer godkendes i www.uddannelseslaege.dk. Som uddannelseslæge kan man maile en speciallæge i et relevant team og bede om at få vurderet, om kompetencen er opnået. Hvis speciallægen godkender kompetencen, kan mailen videresendes til ens hovedvejleder, som kan godkende den opnåede kompetence på www.uddannelseslaege.dk.

- *Kompetenceerhvervelser relateret til klinisk adfærd* skal godkendes på baggrund af, at speciallæger har observeret den pågældendes kliniske adfærd.

- *Kompetenceerhvervelser relateret til vidensniveau* skal godkendes på baggrund af diskussion mellem uddannelsessøgende og hovedvejleder/relevante speciallæge af det pågældende emne.

Mini-CEX

Mini-CEX (Mini Clinical Examination Exercise) skal gøres 3 gange i løbet af Fase I og Fase III. Dette er hvor en klinisk vejleder (en speciallæge) overvære uddannelseslægens konsultation eller dele af den og evaluerer ønskede delelementer i konsultationen. Mini-CEX skemaet ligger i uddannelsesmappen for læger P:\RH\HOC\Oejen\Yngre Læger\Fedback inkl miniCEX

360-graders evaluering

Ved at gennemføre 360 graders evaluering vurderes kompetencerne inden for følgende lægeroller: medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator, samarbejder, leder/organisator/administrator, akademiker/forsker/underviser samt professionel.

Alle læger bliver evalueret 6-8 måneder inde i Fase I, alt afhængigt af hvornår man kommer i vagt. Lægerne bliver evalueret digitalt af læger i bagvagtsfunktion, sekretærer, sygeplejersker og optikere fra Ø34. Evalueringerne bliver sendt til UAO og vejleder. Vejlederen vil gennemgå evalueringen sammen med dig til en vejledersamtale.

Selvstudier

Afdelingens vejledninger og instrukser findes på afdelingens intranet.

Vi anbefaler at læse følgende lærebøger:

Kanski: Clinical Ophthalmology

AAO: Basic and Clinical Science Course in Ophthalmology (13 bøger)

Afdelingen er tilkoblet Det Kongelige Bibliotek, PubMed og Clinical Key.

Møder vedr uddannelse

Yngre-læge uddannelsesmøde

2. tirsdag i hver måned kl 14:30 – 15:30 holder yngre læger møde med TR

3. tirsdag i hver måned kl 14:30 – 15:30 holder yngre læger og TR møde med uddannelsesorganisationen.

Fælles vejledermøde

Som nævnt er der tre gange årligt møde i uddannelsesorganisationen med alle hovedvejledere mhp. optimering af relevante indsatser i forhold til de uddannelsessøgende og med henblik på at give feedback til de uddannelsessøgende læger. Efter mødet vil hovedvejlederen videregive feedback til den uddannelsessøgende læge.

De uddannelsessøgende læger mødes også med henblik på at give uddannelsesorganisationen, teams og hovedvejledere invers feedback.

Uddannelsesmøde med afdelingsledelse

To gange om måneden mødes uddannelsesorganisationen mhp. drøftelse af aktuelle emner.

Uddannelsesorganisationen, Afdeling for Øjensygdomme, Rigshospitalet:

Uddannelsesansvarlig overlæge (UAO)

Daniella Bach-Holm: daniella.bach-holm.01@regionh.dk

Tomas Ilginis: tomas.ilginis@regionh.dk

Anne Katrine Wiencke Riise: anne.katrine.wiencke@regionh.dk

Jens Folke Kiilgaard: jens.folke.kiilgaard@regionh.dk

Uddannelses-brobyggende overlæge Valdemar Hansens Vej/Blegdamsvej

Sara Linea von Holstein: sarah.linea.von.holstein@regionh.dk

Uddannelseskoordinerende yngre læge (UKYL)

Anne Willerslev: anne.willerslev.01@regionh.dk

Afdeling for Øjensygdomme, Rigshospitalet

Øjenafdelingen, Sjællands Universitetshospital, Næstved

Ansættelsesstedet generelt

Afdeling for Øjensygdomme er beliggende på to matrikler på henholdsvis Næstved og Roskilde sygehus i Region Sjælland og varetager sammen med de praktiserende øjenlæger udredningen og behandlingen af regionens øjenpatienter.

Patienterne henvises fra praktiserende øjenlæger, skadestuer, andre hospitalsafdelinger og private øjenklinikker. På Afdelingen for Øjensygdomme, SUH varetages alle kerneopgaver og hovedfunktioner. Regionsfunktionerne samt en enkelt specialiseret funktion ligger fordelt på de to matrikler.

Kerneopgaver

Opgaverne omfatter akut og elektiv diagnostik, behandling og pleje af patienter med benigne og maligne sygdomme. Behandlingen kan være både kirurgisk og medicinsk.

Kerneopgaverne dækker:

- Optiske brydningsfejl (refraktionsanomalier)
- Sygdomme i hornhinde (cornea) og bindehinde
- Grå stær (katarakt) og andre sygdomme i linsen
- Grøn stær (glaukom)
- Sygdomme i nethinde og glaslegeme
- Sygdomme i regnbuehinde, strålelegeme og årehinde (uvea)
- Skelen (strabismus)
- Sygdomme i det ydre øje, tåreveje og øjenhule
- Ondartede lidelser i øje, øjenhule og øjenomgivelser (onkologi)
- Traumatologi og akutfunktioner
- Børneoftalmologi
- Neurooftalmologi
- Synshandicap

Funktioner jf. specialeplanen

Øjenafdelingen SUH dækker alle hoved- og regions-funktioner i specialeplanen samt en enkelt højt specialiseret funktion

I Næstved ligger følgende funktioner:

Regionsfunktioner, Næstved matriklen:

- Sygdomme i nethinde og glaslegeme
Invasiv behandling af sygdomme i glaslegeme og nethinde (fraset de behandlinger som er højt specialiserede)
Anti-VEGF-behandling af våd aldersrelateret makuladegeneration (våd AMD), diabetisk makula ødema, retinal venetrombose (RVO) mv.
- Sygdomme i regnbuehinde, strålelegeme og årehinde
Årehindebetændelse, diagnostisk og behandling
- Sygdomme i det ydre øje, tåreveje og øjenhule
Tårevejskirurgi
- Traumatologi
Kirurgisk behandling af åbne øjenskader i øjets forreste afsnit
- Børneoftalmolog
Børne- og handicapoftalmologi, hvor der er behov for diagnostisk afklaring ved hjælp af specielt apparatur eller særlig faglig kompetence, og som ikke er højt specialiseret

På øjenafdelingen, SUH fungerer overlægerne og afdelingslægerne i nogen grad på subspecialiseringsniveau.

Afdelingen deltager i alle faser af speciallægeuddannelsen, bortset fra tiden i speciallægepraksis.

Lægelige opgaver i hoveduddannelsesstilling

Ansættelse i en hoveduddannelsesstilling indebærer, at man som den primære opgave skal dygtiggøre sig i et bredt udsnit af oftalmologiske færdigheder, som de er defineret i målbeskrivelsen.

Der er en introduktion til afdelingen og de forskellige funktioner i løbet af de første to uger i ansættelsen (programmet vil blive sendt inden ansættelses-start).

Man skal kort inde i ansættelsen også begynde i vagten, og man får før da en grundig indføring i vagtarbejdet.

Med øget kompetenceniveau ser man flere og flere patienter i ambulatorierne. I uddannelsesstillingen vil der være et særligt behov for oplæring og supervision. Dette er der i arbejdstilrettelæggelsen taget hensyn til, og alle læger med et højere kompetenceniveau vil fungere, som vejledere i den daglige klinik, og der er altid mindst en speciallæge, der er supervisor.

Operationsgangen

Som hovedregel kommer hoveduddannelseslæger hyppigt på operationsgangen. Oplæring og kompetencevurdering på operationsgangen sker ved, at uddannelseslægen opererer sammen med en mere erfaren kollega. I starten udføres indgrebet af den erfarne kollega med forklaring til uddannelseslægen. Uddannelseslægen overtager dele af eller hele operationen efter behørig oplæring og kompetencevurderes, når uddannelseslægen er klar dertil. Herefter forventes uddannelseslægen at kunne gennemføre indgrebet selvstændigt.

Vagten

Afdeling for Øjensygdomme, SUH har en betydelig vagtfunktion og ser mellem 10 og 30 akutte patienter i døgnet. Vagtfunktionen fordeles ligeligt imellem Roskilde og Næstved, og afholdes fra den matrikel, hvor hoveduddannelseslægen er ansat.

Der er en vagtsygeplejerske, der hjælper til med vagtpatienterne fra kl. 7.30 – 15.30. Desuden er der en akutsekretærer i hverdagene mellem 7.30-16.

Forvagten har 24 timers funktion fra kl. 8:00 til 8:00 alle dage med vagt fra hjemmet, når der er roligt i vagten (normeret til 18 timer). Det er introlæger, hoveduddannelseslæger og speciallæger, der har denne vagt.

Bagvagten, som varetages af overlægerne på Næstved, har 24 timers funktion fra kl. 8:00 til 8:00 alle dage med vagt fra hjemmet.

Vagthavende operationssygeplejerske kan tilkaldes af de vagthavende læger 8.00-21.00 alle dage. De er fysisk til stede i dagtiden på hverdage.

Morgenkonference

Foregår klokken 08:00 – 08:15 i konferencerummet, hvor alle læger på arbejde skal deltage. Der er vagtrapport ved afgående forvagt, og vigtige uafklarede patienter drøftes. Der informeres om vigtige nyheder, og dagens programmer gennemgås. Derudover afholdes 5 minutters oplæg af en af afdelingens læger.

Middagskonference

Foregår klokken 12:45-13:00 i vagtklinikken, hvor uafklarede patienter drøftes.

Undervisning

Hver tirsdag kl. 8:15 –9:00 er der undervisning for yngre læger, hvor yngre læger underviser hinanden, fraset sidste tirsdag i måneden, hvor der er møde mellem yngre læger og tillidsrepræsentanten.

Hver torsdag er der fælles undervisning for lægerne enten separat eller i fællesskab med de andre faggrupper på afdelingen. Den afsatte tid varierer fra 8:15 - 9:00 til 8:15 – 10:00. Afdelingens undervisning planlægges af uddannelseskoordinerende yngre læge.

Kurser og kongresser

Der er obligatoriske kurser planlagt i hoveduddannelsesstillingen.

Hvis man som uddannelseslæge repræsenterer afdelingen i form af fremlæggelse af poster eller indlæg på kongres, kan man søge om fri til dette.

Forskning

På Roskilde matriklen er der et meget aktivt forskningsmiljø. Ønsker man som hoveduddannelseslæge i Næstved at deltage i forskning, kan der laves forskning i samarbejde med Roskilde.

Der er en professor, der sammen med afdelingens forskningsaktive speciallæger og kliniske lektorer koordinerer afdelingens forskningsprojekter og er vejledere for ph.d.-studerende samt forsknings-interesserende og – aktive medicinstuderende samt uddannelseslæger.

European Board of Ophthalmology

Sidste år i HU-stillingen kan man gå til den europæiske speciallæge-eksamen og afdelingen støtter op om dette og giver 14 dages fri i forbindelse med dette (incl eksamensdagen)

Kompetencer, lærings- og kompetencevurderingsmetoder samt kurser og forskning

De lærings- og kompetencevurderingsmetoder, der anvendes under ansættelse i øjenspeciallet på Afdeling for Øjensygdomme, SUH kan ses i målbeskrivelsen https://www.sst.dk/-/media/Viden/Uddannelse/Uddannelse-af-speciallaeger/Maalbeskrivelser/Oftalmologi/M_lbeskrivelse-oftalmologi-januar-2019.ashx

Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Kompetencemålene, der skal vurderes og godkendes, er anført i målbeskrivelsen, hvor der angives forslag til læringsmetoder for hver enkelt kompetencevurdering. Indeholder desuden en generel beskrivelse af lærings- og kompetencevurderingsstrategier.

Beskrivelse af læringsmetoder samt hvordan de anførte kompetencevurderingsmetoder skal anvendes

360-graders evaluering

Ved at gennemføre 360 graders evaluering vurderes kompetencerne inden for følgende

Lægeroller: medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator, samarbejder, leder/organisator/administrator, akademiker/forsker/underviser samt professionel.

Hvem vejleder

Ved ansættelsens start får den uddannelsessøgende tildelt en hovedvejleder. Hovedvejlederen udpeges af uddannelsesorganisationen og første vejledersamtale er skemalagt i løbet af de første uger. Der skal være vejledersamtale ca. hver 4. måned – hyppigere hvis der er behov for dette.

Under hele ansættelsen er hovedvejlederen mentor for den uddannelsessøgende.

I den daglige klinik med forskellige arbejdsopgaver fungerer alle læger på afdelingen som vejledere for den uddannelsessøgende, der befinder sig på et lavere uddannelsesniveau.

Skemalægning

Arbejdsplaner udarbejdes 2-3 måneder frem af ledende overlæge.

Arbejdet tilrettelægges for de uddannelsessøgende under hensyntagen til kompetencegrad og behov for kompetenceopnåelse i henhold til opfyldelse af målbeskrivelsens krav.

Den uddannelsessøgende og hovedvejleder kan i samarbejde med ovenstående planlæggere tilrettelægge et mere differentieret forløb i arbejdsplanen i så fald der i uddannelsesforløbet er et særligt behov mhp. kompetenceopnåelse

3 gange årligt er der fælles vejledermøde for alle hovedvejledere mhp. optimering af relevante indsatser i forhold til de uddannelsessøgende og mhp at give feedback til de uddannelsessøgende læger. Efter mødet vil hovedvejlederen videregive feedback til den uddannelsessøgende

De uddannelsessøgende læger mødes også mhp at give uddannelsesorganisationen og hovedvejledere invers feedback.

Selvstudier

Afdelingens vejledninger og instrukser findes på afdelingens intranet.

Vi anbefaler at læse følgende lærebøger:

Kanski: Clinical Ophthalmology

AAO: Basic and Clinical Science Course in Ophthalmology (13 bøger)

Afdelingen er tilkøbt Det Kongelige Bibliotek, PubMed og Clinical Key.

Initiativ til kompetencevurdering

Initiativ til kompetencevurdering udgår fra uddannelseslægen og fra vejledermøderne med hovedvejleder.

Hvem godkender kompetenceerhvervelser

Erhvervede kompetencer godkendes i www.uddannelseslaege.dk. Som uddannelseslæge kan man maile en speciallæge og bede om at få vurderet om kompetencen er opnået. Hvis speciallægen godkender, kan mailen forwardes til ens hovedvejleder, som så kan godkende den opnåede kompetence

- *Kompetenceerhvervelser relateret til klinisk adfærd* skal godkendes på baggrund af, at speciallæger har observeret den pågældendes kliniske adfærd.
- *Kompetenceerhvervelser relateret til vidensniveau* skal godkendes på baggrund af diskussion mellem uddannelsessøgende og hovedvejleder/relevante speciallæge af det pågældende emne.

Uddannelsesvejledning

Under ansættelsen gives der uddannelsesvejledning som anført i målbeskrivelsen. Der tilbydes karrierevejledning samt hjælp til specialevalg efter behov.

Uddannelsesansvarlig overlæger (UAO)

Anja Bate: ajah@regionsjaelland.dk

Uddannelseskoordinerende yngre læge (UKYL)

Jakob Ørskov: jaoso@regionsjaelland.dk

Obligatoriske kurser og forskningstræning

Specialespecifikke kurser

Til hoveduddannelsen hører 13 specialespecifikke kurser som er beskrevet på Dansk Oftalmologisk Selskabs hjemmeside (<https://dansk-oftalmologisk-selskab.dk/wp-content/uploads/2021/05/Maalbeskrivelse-for-speciallaegeuddannelsen-i-oftalmologi-2019.docx.pdf>).

Her fremgår også hvilke datoer kurserne er det pågældende år

Generelle kurser

De generelle kurser er overordnet beskrevet i målbeskrivelsen. Kurserne udmøntes og planlægges hovedsageligt regionalt, af det regionale videreuddannelsessekretariat og af Sundhedsstyrelsen. Der er derfor forskel på kursernes opbygning og varighed samt tilmeldingsprocedure. Lægen skal selv holde sig orienteret om de regionale vilkår, inklusive vilkår for tilmelding.

For yderligere information henvises til det regionale videreuddannelsessekretariats hjemmeside (<https://www.laegeuddannelsen.dk/>)

Forskningstræning

Læger der er starter deres hoveduddannelsesforløb med en akademisk grad (ph.d. eller dr. med.) vil ikke blive tilbudt forskningstræning. Der skal medsendes bevis for graden ved ansøgningen til hoveduddannelsesforløbet. Alle andre læger skal som udgangspunkt have forskningstræning. Læger som opnår en akademisk grad i løbet af hoveduddannelsesforløbet kan søge dispensation fra hele eller dele af kurset

Læger med dokumenteret deltagelse i tilsvarende kurser (f.eks. ph.d. Kurser) eller med dokumenteret forskningserfaring i form af publikationer i anerkendte tidsskrifter eller kongresfremlæggelse kan søge dispensation for den praktiske del af forskningstræningen. I sådanne tilfælde sendes ansøgning om fritagelse vedlagt dokumentation for kurser og forskningserfaring til Uddannelsessekretariatet. Sekretariatet vil så behandle din ansøgning og meddele i hvilket omfang du kan fritages. Det er kursisten der skal søge, afdelingen kan ikke søge på kursistens vegne.

Første del af kursus skal ligge i de første 18 mdr. af hoveduddannelsen.

Evaluering af den lægelige videreuddannelse

Uddannelseslaege.dk

Alle ansættelsesforløb, som den uddannelsessøgende læge deltager i, skal evalueres i det elektroniske web-baserede system www.uddannelseslaege.dk.

Bekendtgørelsen om uddannelse af speciallæger stiller krav om, at yngre lægers evalueringer af uddannelsesstederne skal offentliggøres, hvilket ligeledes sker i anonymiseret form på www.uddannelseslaege.dk.

Alle læger får ved uddannelsesstart tilsendt en adgangskode til systemet. Denne kode skal gemmes og anvendes ved evaluering af alle fremtidige ansættelser i løbet af speciallægeuddannelsen.

Ved afslutningen af et delforløb vil systemet via mail eller sms minde uddannelseslægen om at evaluere det aktuelle forløb. Det er derfor vigtigt, at systemet er opdateret med gældende mobilnummer og e-mailadresse. Når der er foretaget en evaluering, vil den til afdelingen tilknyttede uddannelsesansvarlige overlæge modtage en mail med evalueringen.

Ingen andre får en kopi, så alle andre overlæger og vejledere kender ikke til evalueringen. For afdelingen er den skrevne prosatekst efter pointevalueringen oftest den mest givende og

udviklende del af evalueringerne, mens pointevalueringerne mere tjener til sammenligning på tværs af afdelinger, specialer og hospitaler. Afdelingerne vil løbende anvende disse evalueringer i arbejdet på at forbedre den lægelige videreuddannelse.

Inspektorrapporter

Inspektorordningen, som kører under Sundhedsstyrelsen, er en obligatorisk ordning til kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af den lægelige videreuddannelse på uddannelsesafdelingerne på landets sygehuse. Der er udvalgt oftalmologiske inspektorer i de 3 uddannelsesregioner. Inspektorbesøget foregår mindst hvert 4. år, ved at mindst 2 inspektorer aflægger besøg på en uddannelsesafdeling. Forud for besøget udfærdiger afdelingen en selvevalueringsrapport. Med udgangspunkt i selv-evalueringsrapporten og semistrukturerede interview med relevante personalegrupper udfærdiges en inspektorrapport med forslag til indsatsområder.

Indsatsområderne er inspektorernes løsningsforslag til udvikling og forbedring af uddannelsesforhold m.v. Se i øvrigt "Vejledning for inspektorordningen" på Sundhedsstyrelsens hjemmeside (<https://sst.dk/da/>)

Regionale specialespecifikke uddannelsesudvalg

Uddannelsesudvalgene for de enkelte specialer har til formål at drøfte spørgsmål om specialiets videreuddannelse på samtlige uddannelsessteder i Videreuddannelsesregionen, herunder at bidrage til sikring af en ensartet høj kvalitet i den lægelige videreuddannelse på alle uddannelsessteder for specialet. Uddannelsesudvalgene bør derfor løbende drøfte de enkelte afdelingers evalueringer og inspektorrapporter.

Nyttige links

Dansk Oftalmologisk Selskabs (DOS) hjemmeside

<http://www.dansk-oftalmologisk-selskab.dk/>

Foreningen af Yngre Oftalmologers (FAYO) hjemmeside

<http://www.fayo.dk/>

Sundhedsstyrelsen

<http://www.sst.dk>

Regionale sekretariater for lægelig videreuddannelse

Videreuddannelsesregion Syd: www.videreuddannelsen-syd.dk

Videreuddannelsesregion Nord: www.videreuddannelsen-nord.dk

Videreuddannelsesregion Øst: www.laeguddannelsen.dk

Andre

Lægeforeningens karriererådgivning. (Karrierecoaching)
Yngre Læger (<https://laeger.dk/foreninger/yngre-laeger>)
European Board of Ophthalmology: <http://www.ebo-online.org/>
International Council of Ophthalmology: <http://www.icoph.org/>
American Academy of Ophthalmology: <http://www.aao.org/>
Hjemmesider med gratis videoer om basale undersøgelsesteknikker, øjensygdomme og
øjenoperationer: <http://www.eyetube.net/> eller <http://ophthobook.com>